

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران) دانشکده مهندسی کامپیوتر

پروژه کارشناسی گرایش معماری سیستمهای کامپیوتری

پیادهسازی سیستم نگهداری و تعمیرات پیشبینانه تجهیزات بر بستر اینترنت اشیاء مبتنی بر تحلیل لرزش

نگارنده

آريان بوكاني

استاد راهنما دکتر حمیدرضا زرندی

مرداد ۱۴۰۲

صفحه فرم ارزیابی و تصویب پایان نامه - فرم تأیید اعضاء کمیته دفاع

در این صفحه فرم دفاع یا تایید و تصویب پایان نامه موسوم به فرم کمیته دفاع- موجود در پرونده آموزشی- را قرار دهید.

نكات مهم:

- نگارش پایان نامه/رساله باید به زبان فارسی و بر اساس آخرین نسخه دستورالعمل و راهنمای تدوین پایان نامه های دانشگاه صنعتی امیرکبیر باشد.(دستورالعمل و راهنمای حاضر)
- رنگ جلد پایان نامه/رساله چاپی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا باید به ترتیب مشکی، طوسی و سفید رنگ باشد.
- چاپ و صحافی پایان نامه/رساله بصورت پشت و رو(دورو) بلامانع است و انجام آن توصیه می شود.

به نام خدا

تعهدنامه اصالت اثر

اینجانب آریان بوکانی متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب تحت نظارت و راهنمایی اساتید دانشگاه صنعتی امیر کبیر بوده و به دستاوردهای دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است مطابق مقررات و روال متعارف ارجاع و در فهرست منابع و مآخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک همسطح یا بالاتر ارائه نگردیده است.

در صورت اثبات تخلف در هر زمان، مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از درجه اعتبار ساقط بوده و دانشگاه حق پیگیری قانونی خواهد داشت.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این پایاننامه متعلق به دانشگاه صنعتی امیرکبیر میباشد. هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخهبرداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون موافقت کتبی دانشگاه صنعتی امیرکبیر ممنوع است. نقل مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

آریان بوکانی

امضا

تعدیم به مادروبدر عزیرم تعدیم به مادروبدر عزیرم

ساس گزاری

از استاد بزرگوارم جناب آقای دکتر حمیدرضا زرندی که با حسن خلق و گشادهرویی، رهنمودهای روشنگر خود را برای انجام این پروژه از من دریغ نکردهاند، از استاد مشاورم جناب آقای دکتر حامد فربه که راهنماییهای ایشان از بدو ورود به دانشگاه کمک بسیاری به من در طی کردن مسیر تحصیل بودهاند، از مادر و پدرم که همواره در مواجهه با سختیهای این دنیا دلسوزانه همراهم بودهاند، و از سایر عزیزانی که در کنارشان این نتیجه حاصل آمد کمال تشکر و قدردانی را دارم.

آریان بوکانی مرداد ۱۴۰۲

چکیده

در این قسمت چکیده پایان نامه نوشته می شود. چکیده باید جامع و بیان کننده خلاصهای از اقدامات انجام شده باشد. در چکیده باید از ارجاع به مرجع و ذکر روابط ریاضی، بیان تاریخچه و تعریف مسئله خودداری شود.

واژههای کلیدی:

نگهداری پیشبینانه، تحلیل لرزش، یادگیری ماشین، اینترنت اشیاء

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

	مقدمه	١
۲	۱-۱ مقدمه	
٣	۲-۱ تعریف مسئله	
۴	۳-۱ کارهای مشابه	
۶	تکنولوژیهای استفادهشده	۲
٧	۱-۲ زبان برنامهنویسی	
٧	۲–۱–۱ زبان برنامهنویسی پایتون	
٩	۲-۲ چارچوبها و کتابخانهها	
٩	۱-۲-۲ چارچوب FastAPI	
١.	۲-۲-۲ کتابخانهی NumPy	
١.	۳-۲-۲ کتابخانهی Scikit-Learn کتابخانهی	
۱۱	۲-۲-۴ کتابخانههای جانبی	
۱۲	۳-۲ پایگاه دادهی رابطهای	
۱۳	۴-۲ داکر	
14	۵-۲ جمع بندی و نتیجه گیری	
18	استقرار مدل یادگیری ماشین	٣
	۱-۳ زیرساخت به عنوان خدمت	
۱۷	٣-٢ روش استقرار مدل	
۲.	۳-۳ جمع بندی و نتیجه گیری	
۲۱	پیادهسازی کارگزار اصلی	۴
77	پیادهسازی و توسعه مدل یادگیری ماشین	۵
	۱-۵ توضیح مسئله	
	۲–۵ پیشپردازش	

74	۵-۲-۱ از بین بردن انحرافات		
۲۵	۵-۲-۲ از بین بردن دادههای پرت		
77	۵-۲-۳ استخراج ویژگیها		
۲٩	نحوهی یادگیری مدل	۳-۵	
٣.	۵-۳-۵ محاسبهی مشابهت بین وضعیت دستگاهها		
٣٠	۵-۳-۵ پیاده کردن مدل		
٣٣	جمعبندی و نتیجهگیری	۴-۵	
44	ها و محدودیتها	چالش	۶
	چالشها		
٣۵	محدوديتها	۲-۶	
٣٧	بندی، نتیجهگیری و پیشنهادات	جمع	٧
٣٨	جمع بندی و نتیجه گیری	1-Y	
٣٨	پیشنهادات	Y-Y	
٣٩	راجع	ابع و م	مذ
۴۳		ەست	فت

ىفحە	فهرست اشكال	شكل
٣	مقایسهی هزینههای انواع نگهداریها	1-1
۴	نمودار جریان کار	
٩	لوگوی [۱۱]FastAPI	1-7
۱۱	گراف وابستگی کتابخانههای پایتون به NumPy [۱۲]	7-7
	لوگوی PostgreSQL، یکی از معروفترین پایگاه دادههای رابطهای PostgreSQL	
۱۴	معماری داکر[۱۹]	
۱۵	ماشینهای مجازی در برابر کانتینرهای داکری[۲۰]	۵-۲
۱۸	انواع سرویسهای ارائهشده توسط شرکتهای خدمات ابری[۲۲]	1-4
۱۹	انواع روشهای استقرار مدلهای یادگیری ماشین[۲۳]	
۲۳	ساختار کلی بستهی هوش مصنوعی	1-0
	روند خوشهبندی یک الگوریتم تراکممحور [۲۷]	
	مقادیر ویژگی مربع میانگین ریشه برای همهی اندازه گیریهای یک گره	
	مقادیر ویژگی چگالی طیفی توان و قلههای موزون برای یک اندازه گیری از یک گره	
	دو مدل یادگیری ماشین برای مسئلهی پیشبینی میزان عمر مفید باقیمانده[۴]	

صفحه	فهرست جداول	جدول
74	توضیحات نشانه گذاری دادهها	1-0
74	برچسبهای استفادهشده برای تعیین وضعیت دستگاهها	۲-۵

فهرست نمادها

نماد مفهوم

تعداد گرههای موجود N

تعداد اندازه گیریهای لرزش مربوط به گرهها M

تعداد همهی نمونههای موجود در یک اندازه گیری K

n گره n ام

اندازه گیری m ام m

نمونهی k ام در یک اندازه گیری k

بردار سهبعدی مربوط به اندازی گیری لرزش a_{nmk}

a بردار هنجارشده \hat{a}

فصل اول مقدمه

1-1 مقدمه

در صنعت، نگهداری و تعمیرات به تمام فعالیتهایی اطلاق می شود که بر روی ابزارهای صنعتی انجام می شود تا بهرهوری و عمر این ابزارها افزایش یابد. در سالهای اخیر، رویکردهای مختلفی برای انجام نگهداری مورد استفاده قرار گرفته است. روشهای نگهداری زیر، از میان همه ی این رویکردها، بیشترین فراوانی استفاده در صنعت را دارند[۱]:

- نگهداری و تعمیرات اصلاحی ۲: به جایگزینی قطعه خراب شده در سیستم میپردازد. در این رویکرد، تا زمانیکه فرایند جایگزینی قطعه معیوب به اتمام نرسد، سیستم غیرقابل بهرهبرداری است و تعمیر قطعات بعد از خرابی هزینههای قابل توجهی برای صاحبان صنعت به همراه دارد [۲].
- نگهداری و تعمیرات جلوگیرانه ": سعی در پیش گیری از اتلاف زمان ناشی از توقف اضطراری دارد، اما در عوض ممکن است تعدادی از قطعاتی که هنوز عمر مفید دارند، دور ریخته شوند و اصراف در هزینه و قطعات مصرفی صورت گیرد[۲].
- نگهداری و تعمیرات پیشبینانه از سعی می کند مشکلات دو نوع نگهداری و تعمیرات مذکور را حل کند. با استفاده از این روش، زمان عملیاتی هر قسمت دستگاه تخمین زده می شود و قطعاتی که توسط سیستم مشکوک به خرابی در آینده هستند تعویض می گردند و بنابراین ابزارهای موجود در سیستم به صورت بهینه مورد استفاده قرار می گیرند و هزینههای تعمیرات بشدت کاهش می یابد [۲، ۲].

بدلیل اینکه در نگهداری پیشبینانه قطعات در حال خرابی، پیش از وقوع خرابی شناسایی میشوند و ناکارآمدی آن بخش به کل سیستم آسیب نمیرساند، همانطور که در شکل ۱-۱ مشخص است، با استفاده از این نوع نگهداری، میتوان مجموع هزینههای نگهداری و تعمیرات را به حداقل میزان ممکن رساند[۳].

¹Maintenance

²Corrective Maintenance

 $^{^3}$ Preventive Maintenance

⁴Predictive Maintenance

شکل ۱-۱: مقایسهی هزینههای انواع نگهداریها

1-1 تعریف مسئله

هدف از انجام این پروژه، پیادهسازی سیستمی برای اجرا کردن نگهداری پیشبینانه بر روی گرههای موجود در یک اینترنت اشیاء به هم پیوسته است. رویکردهای مختلفی برای این منظور تا کنون توسط محققان ابداع و مورد استفاده قرار گرفته شده است. از جملهی این موارد می توان به تحلیل لرزش اشاره کرد. برای پیادهسازی این سیستم همانطور که در شکل 1-1 به تصویر آمده است، نیازمند آنیم که دادههای لرزش مربوط به گرهها را که توسط یک سیستم قابل اتکا جمع آوری شده است، دریافت کرده و با جدا کردن دادههای پرت ، از بین بردن تاثیر اختلال و ایجاد شده توسط گرانش و خرابی یا درست کار نکردن حسگر 1 اندازه گیری لرزش، استخراج ویژگی 1 های مناسب برای انجام تحلیل روی داده و

⁵Internet of Things

⁶Vibration Analysis

⁷Reliable

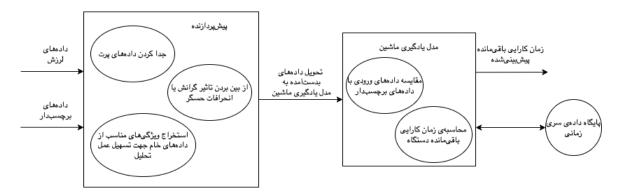
⁸Outlier Data

⁹Noise

¹⁰Sensor

¹¹Feature Extraction

درنهایت پیشنهاد دادن مدلی برای نحوه ی یادگیری ماشین ^{۱۲} و تحلیل و مقایسه ی دادههای بدستآمده با دادههای برچسبدار ^{۱۳}، عمر باقی مانده ^{۱۴}ی دستگاههای مختلف را پیشبینی کنیم و بر اساس اعداد بدستآمده، اقدامات مناسب را برای انجام مراقبتهای دورهای انجام دهیم و از تحمیل شدن هزینههای جانبی در آینده جلوگیری کنیم [۴]. برای راحتی استفاده از سیستم طراحی شده، مستقر ساختن ^{۱۵} سرویس توسعه یافته شده روی ابر ^{۱۲} و همچنین احراز هویّت مدیر ^{۱۳}ان و دروازه ^{۱۸}های ارسال کننده داده ی لرزش کارگزار ^{۱۹}ی نیز پیاده خواهد شد.

شکل ۱-۲: نمودار جریان کار

۱-۳ کارهای مشابه

نگهداری و تعمیرات پیشبینانه نسبتاً موضوع نو ظهوری است و عمر کمتری را نسبت به انواع دیگر نگهداریهای موجود دارد. اما با اینحال تا به امروز تلاشهای قابل توجهی برای بکارگیری این نوع از نگهداری در سطح دنیا صورت گرفته است که در اینجا به مواردی که رویکردهای جالبی داشتهاند اشاره خواهیم کرد. در [۵] مدلی برای خرابی قطعات مبتنی بر میزان استفاده از تجهیزات و بار داخلی آنها ارائه شدهاست اما مدل ارائهشده محدود به یک مدل تجهیزات است و برای استفاده در سایر مدلها نظارت مجدد لازم است. در [۶] روندی مبتنی بر شبکههای عصبی جهت پیشبینی عمر مفید باقیمانده

¹²Machine Learning

¹³Labeled Data

¹⁴Remaining Useful Lifetime

¹⁵Deploy

¹⁶Cloud

 $^{^{17}}$ Admin

¹⁸Gateway

¹⁹Server

تجهیزات چرخشی ارائه شدهاست اما تنها مختص به این دسته از تجهیزات است. در [۷] رویکردی مبتنی بر شبکه عصبی جهت پیشبینی زمان نگهداری و تعمیرات تجهیزات بر اساس مدل خرابی و کارایی آنها ارائه می شود اما در یک محیط شبیه سازی شده و کنترل شده آزمایش شده است و در هنگام استفاده در محیط واقعی غیرعملی است.

بطور کلی در پژوهشهای یادشده روندهای در پیشگرفتهشده برای پیشبینی خرابی و زمان آن، مختص نوع خاصی از تجهیزات است و در یک محیط آزمایشگاهی و کنترلشده ارزیابی شدهاند. در حالی که در این پروژه با استفاده از دادههای جمعآوریشده از قطعات مختلف سعی کردهایم رویکردی کلی و مناسب محیط واقعی و صنعتی ارائه دهیم. همچنین شایان ذکر است که در هیچکدام از پروژههای یادشده، سیستم طراحیشده روی ابر مستقر نشدهاند و سرویسهایی همانند احراز هویت و برنامهی تحت وب برای آنها طراحی نشده است. این در حالی است که در این پروژه قصد بر این بوده که سیستمی کلی برای مدیریت بهتر قطعات با جلوهای مناسب طراحی گردد و توسعه یابد.

فصل دوم تکنولوژیهای استفادهشده

در این فصل تکنولوژیها و چارچوب های اصلی دخیل در توسعه این دستگاه را به طور دقیق مورد بررسی قرار میدهیم.

۱–۲ زبان برنامهنویسی

برای انتخاب زبان برنامهنویسی مناسب برای توسعه مدل یادگیری ماشین شرحداده شده، باید معیارهای متفاوتی را در نظر گرفت. برای این منظور زبان پایتون ۲ را برگزیدیم. مواردی همچون داشتن چارچوبها و کتابخانههای قدرتمند یادگیری ماشین، توسعه ی آسان و سریع و محبوبیت بالا از دلایل اصلی انتخاب پایتون به عنوان زبان اصلی برای توسعه ی سرویس یادگیری ماشین میباشد. همچنین شایان ذکر است که چون کارگزار اصلی جمعآوری اطلاعات لرزش به زبان پایتون نوشته شده است، استفاده از این زبان برای توسعه مدل یادگیری ماشین، باعث بهبود توسعه پذیری نیز می گردد.

۱-۱-۲ زبان برنامهنویسی پایتون

یک زبان برنامهنویسی عمومی و سطح بالا است که فلسفه طراحی آن بر روی خوانایی کد تأکید دارد. نحو پایتون به برنامهنویسان امکان می دهد تا مفاهیم را با تعداد کمتری خط کد نسبت به زبانهایی مانند سی بیان کنند و این زبان ساختارهایی را فراهم می کند که برنامههای واضح و قابل فهم را در هر دو مقیاس کوچک و بزرگ فراهم می سازد [۸]. یکی از مشخصههای مهم پایتون این است که از چندین الگو کی برنامهنویسی، از جمله شی و گرا و تابعی یا روشهای رویه ای، پشتیبانی می کند. پایتون سیستم نوع پویا و مدیریت خود کار حافظه را پشتیبانی می کند و کتابخانههای استاندارد و جانبی بزرگ و جامع دارد. مفسرهای پایتون برای بسیاری از سیستم عاملها در دسترس هستند [۹]. از جمله مهم ترین ویژگی های پایتون می توان به موارد زیر اشاره کرد.

• سادگی: پایتون یک زبان برنامهنویسی بسیار سطح بالا است که منابع زیادی برای یادگیری آن وجود دارد. پایتون از ابزارهای شخص ثالث متنوعی پشتیبانی میکند که استفاده از آن را بسیار آسانتر میکند و کاربران را ترغیب میکند تا ادامه دهند[۹، ۱۰].

¹Framework

²Python

 $^{^3}$ Svntax

⁴C Programming Language

 $^{^5}$ Paradigm

⁶Object Oriented Programming (OOP)

- متنباز بودن ^۷: اگرچه تمام حقوق این زبان برنامهنویسی متعلق به سازمان پایتون است، اما درحال حاضر به عنوان یک نرمافزار متنباز وجود دارد و هیچ محدودیتی در استفاده، تغییر و توزیع آن وجود ندارد. میتوان به آزادی از پایتون استفاده کرد و آن را برای استفاده شخصی و یا تجاری توزیع کرد. نه تنها میتوان نرمافزاری که با آن نوشته شده است را استفاده و توزیع کرد، بلکه حتی میتوان تغییراتی در خود کد منبع پایتون اعمال کرد. همچنین شایان ذکر است که پایتون یک جامعه بزرگ و پویا دارد که در هر نسخه آن را بهبود میبخشد[۹، ۱۰].
- کتابخانهها و چارچوبها: پایتون دارای یک سری کتابخانههای استاندارد و چارچوبهای متنوع است که کار برنامهنویسان را بشدت راحت میکند، زیرا نیازی نیست تمام کدنویسی را خود برنامهنویس انجام دهد. کتابخانههای استاندارد در پایتون به خوبی تست شدهاند و توسط هزاران نفر استفاده میشوند. بنابراین، میتوان اطمینان داشت که استفاده از این کتابخانهها توانایی ایجاد خرابی در برنامههای شما را ندارند[۹، ۱۰].

حال به بررسی معایب پایتون می پردازیم. نکته ی قابل توجه در این قسمت این است که اگر معایب نامبرده شده تاثیر زیادی در کیفیت خدمت ارائه شده به کاربر بگذارند، استفاده از پایتون اصلا توصیه نمی شود و باید به دنبال جایگزینی مناسب گشت. از جمله کاستی های پایتون عبارت اند از:

- کندی: به عنوان یک زبان با نوع پویا، پایتون به دلیل انعطافپذیری بالا، کند عمل می کند، زیرا ماشین باید بسیاری از مراجعات را انجام دهد تا از تعریف چیزی مطمئن شود و این باعث کاهش عملکرد پایتون می شود [۹، ۱۰].
- دشواری فرایند نگهداری^۸: به دلیل اینکه پایتون یک زبان با نوع پویا است، یک چیز ممکن است به راحتی به معنای متفاوتی در تکنمایی متفاوت تفسیر شود. با افزایش اندازه و پیچیدگی یک برنامه پایتون، نگهداری آن ممکن است دشوار شود. با کمک تستهای واحد^۹ میتوان تا حدی این از وقوع این مشکل جلوگیری کرد[۹، ۱۰].

⁷Open Source

⁸Maintaining

⁹Unit Tests

۲-۲ چارچوبها و کتابخانهها

در این پروژه از چارچوب فستای پی آی ۱۰ برای دریافت درخواستها و ارسال نتایج پیش بینی استفاده شده است (لوگوی مربوط به این چارچوب در شکل ۲-۱[۱۱] آورده شده است. این سرویس به عنوان یک بسته ۱۱ی پایتونی به کارگزار اصلی اضافه شده است. همچنین برای پیاده سازی مدل و انجام محاسبات ریاضی و ماتریسی از کتابخانه های نام پای ۱۲ و سایکیت ۱۳ بهره برده شده است. در بخش های بعد به معرفی مختصر هر کدام از این موارد خواهیم پرداخت. لازم به ذکر است که جهت خوانایی بیشتر، از معادل انگلیسی این کتاب خانه ها برای اشاره به اسم آنها استفاده خواهیم کرد.

۲-۲-۲ چارچوب FastAPI

یک چارچوب مدرن با عملکرد عالی برای طراحی وب است که برای پایتون توسعه دادهشده است. از ویژگیهای کلیدی FastAPI میتوان به موارد زیر اشاره کرد[۱۱].

FastAPI

شكل ۲-۱: لوگوى FastAPI شكل

• سریعبودن: همانطور که در قسمتهای قبل بدان اشاره شده، یکی از معایب پایتون کند بودن میباشد. نکته ی قابل توجه در اینجا این است که با وجود اینکه یکی از چارچوبهای پایتون است، اما FastAPI بسیار سریع است و کارایی و عملکرد بسیار بالایی را در اختیار می گذارد.

 $^{^{10}}$ FastAPI

¹¹Package

¹²NumPy

¹³Scikit-Learn

- سادگی توسعه: بدلیل اینکه این زبان از نحو پایتون برای توسعه بهره میبرد، سرعت توسعه دهنده برای ایجاد برنامه را دو تا سه برابر نسبت به چارچوبهای دیگر برای توسعه برنامه ی تحت وب افزایش میدهد.
- **کوتاهبودن**: این ویژگی باعث میشود که تکرار کد به حداقل میزان ممکن برسد و این خود منجر به این میشود که اشکالات ۱۴ کمتری که منشاء آن برنامهنویس هستند پیش بیایند.

۲-۲-۲ کتابخانهی NumPy

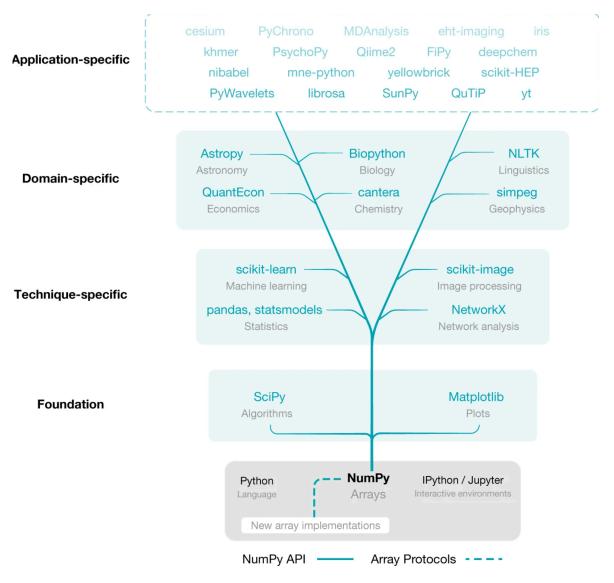
Scikit-Learn کتابخانهی ۳-۲-۲

Scikit-Learn جامعترین و بزرگترین بسته یادگیری ماشین منبعباز در پایتون است. چون یادگیری ماشین اغلب به عنوان یک جزء از یک برنامه عمومی تر (همانند پروژه ی کنونی که به عنوان یک سرویس در وب توسعه داده شده است) استفاده می شود، ایده آل است که از همان زبان برنامه نویسی استفاده شود تا به صورت یکپارچه با سایر بخشهای برنامه هماهنگ شود. با استفاده از قابلیتهای گسترده پایتون، Scikit-Learn به عنوان یک بسته محبوب برای برنامههای مرتبط با یادگیری ماشین در حال رشد است است این کتاب خانه شامل توابع و اشیاء فراوانی برای مسائل طبقه بندی، رگرسیون، تقریب ماتریس کوواریانس، کاهش بعد و پیش پردازش داده ی خام می باشد [۱۵]. اگرچه پایتون یک زبان برنامه نویسی

 $^{^{14}\}mathrm{Bugs}$

 $^{^{15}}$ Pointer

¹⁶Metadata

شکل ۲-۲: گراف وابستگی کتابخانههای پایتون به ۱۲]NumPy

تفسیری است، اما بیشتر روشهای یادگیری ماشین در Scikit-Learn بر پایه کتابخانههای دودویی کامپایل شده است که در ابتدا با زبانهای فورتران 14 ، سی یا سیپلاسپلاس 14 برنامهنویسی شدهاند. این پیادهسازیهای مبتنی بر دودوییها به طور قابل توجهی کارایی محاسبات را بهبود میبخشند[۱۴، ۱۵].

۲-۲-۲ کتابخانههای جانبی

در این پروژه برای توسعه ی بدون خطای سرویسهای مختلف، از کتاب خانههای جانبی دیگری نیز استفاده شده است که در اینجا به آنها و موارد کاربردشان اشاره می کنیم.

¹⁷Fortran

 $^{^{18}}C++$

- Werkzeug و PyJWT: از این دو کتابخانه برای توسعه ی سرویس احراز هویت مدیران و دروازههای ارسال کننده ی دادههای مربوط به لرزش با کمک استاندارد JWT استفاده کردهایم.
- Pandas: برای کارهایی همانند خواندن مجموعه ی داده ۱۹ و پردازش روی آنها از این کتابخانه کمک گرفته شد.
- SQLAlchemy: این کتابخانه به دلیل در اختیار گذاشتن رابطهای برنامهنویسی ۲۰ مناسب برای ارتباط با پایگاهدادههای رابطهای، بسیار محبوب است و در این پروژه نیز از آن استفاده کردهایم.

۳-۲ یایگاه دادهی رابطهای

پایگاه داده برنامهای برای ذخیره و بازیابی سریع حجم فراوانی از داده و به صورت مکرر میباشد. پایگاه داده یر ابطهای ^{۲۱} در سال ۱۹۷۰ میلادی معرفی شد. داده در این نوع از پایگاه داده به شکل جداولی ^{۲۲} (از جدول به عنوان رابطه ^{۲۱} نیز یاد میشود) ذخیره میشود و میتواند به شکلهای متفاوت به آن دسترسی پیدا کرد یا آن را تغییر داد. هر ستون این جدول نشان دهنده ی یک مشخصه و هر سطر نماینده ی یک موجودیّت از آن رابطه میباشد. هر کدام از این جداول میتوانند با همدیگر ارتباط داشته باشند. از این رو به این نوع از پایگاه داده، پایگاه داده ی رابطهای گفته میشود [۱۶]. از معروف ترین پایگاه دادههای اشاره میتوان به Oracle Database ،PostgreSQL ،MySQL و Oracle Database کرد.

اکثر پایگاههای داده رابطهای از زبان پرسمان ساختاریافته ۲۰ برای دسترسی و اصلاح دادههای ذخیره شده در پایگاه داده استفاده می کنند. برای انجام این پروژه از PostgreSQL که یکی معروف ترین پایگاه داده ی رابطهای متنباز است، استفاده کردهایم (لوگوی آن در شکل ۲-۱۲[۱۷] آورده شده است).

¹⁹Dataset

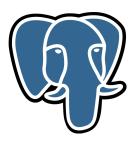
²⁰Application Programming Interface (API)

²¹Relational Database

²²Tables

²³Relation

²⁴Structured Query Language (SQL)

شکل ۲-۲: لوگوی PostgreSQL، یکی از معروفترین پایگاه دادههای رابطهای [۱۷]

۲-۲ داکر

داکر 17 در حال حاضر معروف ترین و پراستفاده ترین ابزار برای پیاده سازی معماری سرویسهای کوچک 17 و استقرار آنها روی ابر است. وظیفه ی اصلی و واحد داکر این است که با بسته بندی برنامه ها و متعلقات آن بصورت واحدی به نام کانتینر 17 , امکان استفاده و کار کردن آنها را روی هر ماشینی که موتور داکر روی آن نصب شده است را تضمین کند. هر یک از کانتینرهای داکر در یک محیط مجزا و با منابع متفاوت تخصیص داده شده توسط موتور داکر، اجرا می شوند. این مدل اجرای ایزوله ی کانتینرهای داکر سبب قابل حمل بودن واحدهای مختلف اجرایی برنامه، مقیاس پذیری راحت برنامه های مختلف و همچنین انعطاف پذیری بالا نسبت به محیط اجرایی و شرایط وابسته به آن خواهد شد [۱۸ می ۱۸].

سرویس داکر همانطور که در شکل ۲-۱[۱۹] مشخص است، خود از چندین بخش مجزا تشکیل شده است که در این قسمت آنها را شرح خواهیم داد. داکر از معماری مشتری-کارگزار ۲۸ استفاده می کند. در ساختار داکر، Docker Client با Docker Daemon که کارهایی همانند ساخت، اجرا و توزیع کانتینرهای ساختار داکری را انجام می دهد، صحبت می کند. سرویسهای Docker Client و Docker Daemon می توانند روی یک سیستم اجرا شوند، یا می توانند روی دوی ماشین متفاوت باشند و با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. این دو سرویس با استفاده از رابط کاربری برنامهنویسی، با همدیگر تعامل می کنند. یکی دیگر از سرویس گیرندگان معروف داکر، Docker Compose است که امکان ایجاد و اجرای چند کانتینر داکری را به صورت همزمان را برقرار می کند. همانطور که فهمیدیم، واحدهای اجرایی در داکر، کانتینر نامیده می شوند. نکته ی قابل توجه در اینجا این است که این واحدهای اجرایی از واحدهایی به نام ایمیج نامیده و اجرا می شوند. هنگامی که Docker Daemon در خواست جدیدی برای بالا آوردن یک کانتینر ساخته و اجرا می شوند. هنگامی که ایمیج داکری روی سیستم میزبان قرار داشت بلافاصله از کامود که ایمیج داکری روی سیستم میزبان قرار داشت بلافاصله از کامود که ایمیج داکری روی سیستم میزبان قرار داشت بلافاصله

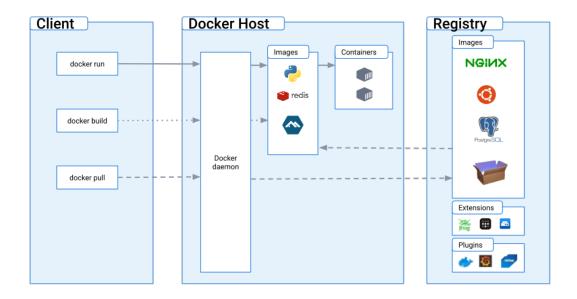
 $^{^{25} \}mathrm{Docker}$

²⁶Microservices

²⁷Container

²⁸Client-Server

شروع به تخصیص منابع و شروع کانتینر مربوطه می کند. در غیر این صورت، از واحدی به نام Docker شروع به تخصیص منابع و شروع کانتینر مربوطه را دریافت و سپس همان روند قبلی را طی می کند [۱۹].

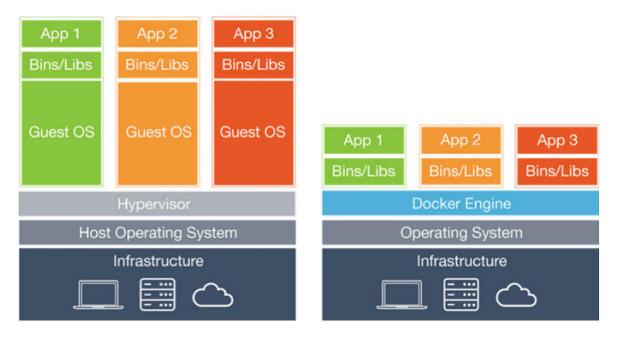
شکل ۲-۴: معماری داکر[۱۹]

توسعه ی داکر در واقع تلاشی برای رفع مشکلات استفاده از ماشینهای مجازی ۲۹ بود. کانتینرهای داکر و ماشینهای مجازی مطابق شکل ۲-۵ در نحوه ی مجازی سازی و استفاده از منابع کامپیوتر با همدیگر متفاوت اند. ماشینهای مجازی منابع سخت افزاری سیستم را بین خود تقسیم می کنند و بدلیل وجود لایه ای اضافی برای ایجاد دستورات قابل فهم برای لایه ی سخت افزار، نسبت به کانتینرهای داکر که منابع سیستم عامل را بین خود تقسیم می کنند و یک لایه کمتر دارند، کندتر اجرا می شوند و سربار بشدت بالاتری را متحمل می شوند [۲۰،۱۸].

۲-۵ جمع بندی و نتیجه گیری

در این بخش، به تکنولوژیها و چارچوبهای اصلی استفادهشده برای توسعه ی مدل یادگیری ماشین اشاره کردیم. همانطور که در طول فصل بدان اشاره شد، زبان پایتون بدلیل دارا بودن غنی ترین کتابخانههای مربوط به محاسبات و یادگیری ماشین منطقی ترین انتخاب ممکن برای برگزیدن زبان توسعه ی مدل و سرویس هوش مصنوعی بود. دارا بودن چارچوبهای با کارایی بالا برای توسعه برنامه ی وب نیز دیگر دلیل

²⁹Virtual Machines

شکل ۲-۵: ماشینهای مجازی در برابر کانتینرهای داکری[۲۰]

مهم برای انتخاب پایتون است. در مرحله ی بعد پایگاههای داده ی رابطهای را معرفی کردیم و تا حدودی با نحوه ی ذخیره و بازیابی داده در آنها آشنا شدیم و مشخص کردیم که از پایگاه داده ی PostgreSQL که یک پایگاه داده ی رابطهای متنباز است، برای انجام این پروژه بهره بردیم. در انتهای این بخش نیز ابزار داکر را معرفی کردیم و اجزا و قسمتهای متفاوت آن را بررسی کردیم و همچنین مزایای آن نسبت به ماشینهای مجازی که روش سنتی استقرار برنامهها روی ابر بود را بر شمردیم.

فصل سوم استقرار مدل یادگیری ماشین

پس از پیادهسازی مدل یادگیری ماشین، نیاز است که به طریقی سیستم را در دسترس همگان قرار داد تا بتوان از مزایای آن استفاده کرد. شرکتهای ارائهدهنده ی خدمات ابری ای به اختصار CSP، گزینه ی مناسبی برای این نیاز میباشد. برای این منظور، ما این پروژه را پس از پیادهسازی، توسط سرویس زیرساخت به عنوان خدمت مستقر کردیم.

۱-۳ زیرساخت به عنوان خدمت

در این مدل، سرویسدهنده ابر یا CSP مجموعهای از منابع محاسباتی مجازی شده را در ابر فراهم می کند (مانند پهنای باند شبکه، ظرفیت ذخیرهسازی، حافظه، قدرت پردازش). مسئولیت مشتری در این حالت این است که سیستمعامل و برنامههای نرمافزاری را روی این منابع مجازی اجرا و نگهداری کند. زیرساخت به عنوان خدمت یا IaaS از فناوری مجازی سازی استفاده می کند تا منابع فیزیکی را به منابع منطقی تبدیل کند که مشتریان می توانند به صورت پویا از آنها استفاده کنند و آنها را هنگام نیاز ایجاد و آزاد کنند[۲۱]. در شکل ۱-۱(۲۲] نمای کلی سرویسهای مختلف موجود در یک سیستم ابری را مشاهده می کنیم. همانطور که مشخص است در IaaS کاربر بیشترین کنترل را بر روی منابع در اختیار گذاشته شده دارد[۲۲].

Υ – روش استقرار مدل T

روشهای مختلفی برای استقرار و استفاده از مدلهای یادگیری هوش مصنوعی مورد استفاده قرار می گیرند که از بین اینها چهار روش نشان داده شده در شکل ۲-۲[۲۳] مرسوم تر هستند:

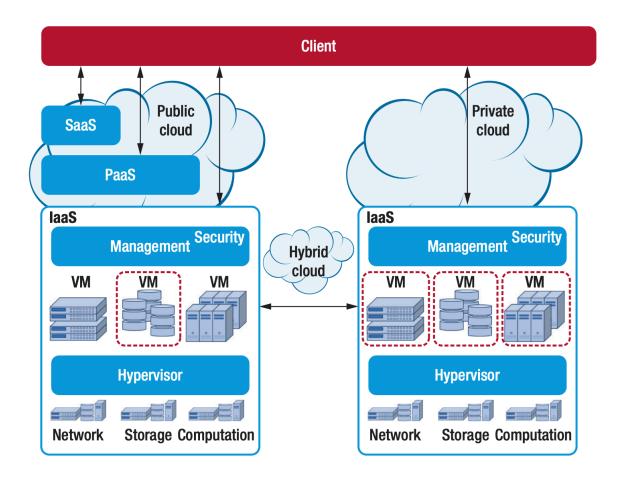
- پیادهسازی دستهای ۳: پیشبینیها به فاصلههای زمانی مشخص محاسبه می شوند و پیشبینیهای حاصل در پایگاه داده ذخیره می شوند و به راحتی می توان آنها را در صورت نیاز بازیابی کرد. با این حال، نمی توان از دادههای بروزتر استفاده کرد و پیشبینیها می توانند به سرعت منسوخ شوند [۲۵، ۲۴].
- پیادهسازی بی درنگ أن در این نوع از استقرار، در خواست کاربر برای گرفتن جدیدترین پیشبینیها

¹Cloud Services Providers

²Infrastructure as a Service (IaaS)

³Batch Deployment

⁴Real-Time Deployment

شکل ۳-۱: انواع سرویسهای ارائهشده توسط شرکتهای خدمات ابری[۲۲]

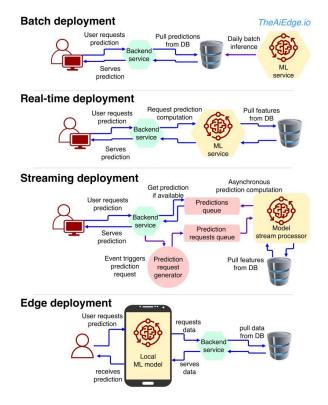
به عنوان یک راهانداز $^{\alpha}$ توسط رابط برنامهنویسی اچتی تی پی $^{\beta}$ به کارگزار ارسال می شود. سپس سرویس یادگیری ماشین که به عنوان افزونه ای در سمت کارگزار توسعه یافته است، شروع به کار می کند و جدید ترین نتایج پیشبینی را تولید و ذخیره می کند و به سمت کاربر به عنوان نتیجه ارسال می کند. مشکل اصلی این روش قرارگیری مدل یادگیری ماشین، کند بودن روند یادگیری و پیشبینی است که منجر به منتظر ماندن کاربر می گردد. می توان با بهره گیری از فرآیند های چندریسمانی $^{\Lambda}$ برای دریافت در خواستهای کاربر و انجام مرحله یی یادگیری و پیشبینی مدل، تا حد زیادی این مشکل را برطرف کرد [۲۲، ۲۵].

 $^{^5}$ Trigger

⁶Hypertext Transfer Protocol (HTTP)

⁷Process

⁸Multi-Threaded

شکل ۳-۲: انواع روشهای استقرار مدلهای یادگیری ماشین[۲۳]

- پیادهسازی جریانی ^۱: این امکان را میدهد تا فرآیند ناهمزمان ^۱ تری ایجاد شود. یک رویداد میتواند شروع فرآیند استنتاج را فراهم کند. این فرآیند در صف یک واسط پیام ^{۱۱} مانند کافکا ^{۱۱} قرار داده میشود و مدل یادگیری ماشینی در هنگام آماده شدن برای انجام درخواست، آن را انجام میدهد. این کار به سرویس پشتیبانی فرصت میدهد و با فرآیند صف بهینه، قدرت محاسباتی بسیاری را صرفهجویی می کند. پیشبینیهای حاصل شده نیز در صف قرار گرفته و در صورت نیاز توسط سرویسهای پشتیبانی مصرف میشوند. از مزیتهای این روش نسبت به روش بی درنگ، میتوان به کمشدن تاخیر پاسخدهی به کاربران اشاره کرد [۲۴، ۲۵].
- پیاده سازی لبه ای ۱۳ در این روش استقرار، مدل مستقیماً بر روی کلاینت نصب می شود، مانند مرور گر وب، یک تلفن همراه یا محصولات اینترنت اشیاء. این کار باعث رسیدن به سریع ترین استنتاج می شود، اما معمولاً مدل ها باید به اندازه کافی کوچک باشند تا بتوانند در سخت افزارهای

⁹Streaming Deployment

¹⁰Asynchronous

¹¹Message Broker

¹²Apache Kafka

¹³Edge Deployment

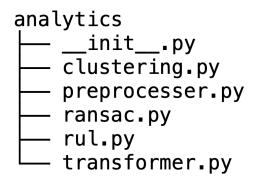
کوچکتر نصب شوند[۲۳].

بدلیل اینکه گرههای موجود در شبکهی اشیاء دارای توان پردازشی محدود هستند و اینکه ماهیت مدل هوش مصنوعی مربوط به حوزهی کاری پیشبینی عمر دستگاهها بدین گونه است که حتما باید از دادههای مربوط به همهی گرههای موجود استفاده کرد، با توجه به گزینههای مطرحشده برای استقرار مدل هوش مصنوعی توسعه داده شده و همچنین مزایا و معایب هر کدام، از روش استقرار بی درنگ برای ارائه و بکارگیری مدل هوش مصنوعی در این پروژه استفاده شده است. به طور دقیقتر، مدل هوش مصنوعی به عنوان یک سرویس اضافی برای کارگزار اصلی توسعه داده شده، تعبیه شده است.

۳-۳ جمع بندی و نتیجه گیری

در این فصل نحوه ی استقرار مدل یادگیری ماشین را به صورت دقیق بررسی کردیم. همانطور که گفته شد، از میان سرویسهای مختلف ارائهشده توسط شرکتهای ارائهدهنده ی سرویسهای ابری، از زیرساخت به عنوان خدمت برای مستقر کردن سرویس استفاده شد. این سرویس به عنوان یک کارگزار برای دریافت درخواستهای کاربر و همچنین انجام فرایند یادگیری و ارسال نتایج پیشبینی به کاربر عمل می کند و از میان روشهای مختلف برای استقرار و یادگیری مدل، روش استقرار بی درنگ بدلیل ماهیت اصلی مدل، پیچیده نبودن فرایند یادگیری در این مورد بخصوص و همچنین نیاز به بررسی همهی دادههای ارسال شده توسط گرههای مختلف برای داشتن دقیق ترین پیشبینیها انتخاب شد.

فصل چهارم پیادهسازی کارگزار اصلی فصل پنجم پیادهسازی و توسعه مدل یادگیری ماشین در این فصل روش پیادهسازی مدل هوش مصنوعی را به تفصیل شرح خواهیم داد. ابتدا فرضیات و دادههای ورودی و آماده تحلیل را مشخص کرده و نماد هر کدام را که تا انتهای این نوشته از آنها استفاده خواهیم کرد، مشخص می کنیم. در قسمت بعد مراحل پیش پردازش (را که روی این دادهها انجام می شود به ترتیب توضیح می دهیم و سپس ویژگیهایی که نیاز داریم از این دادههای خام دربیاوریم را توضیح می دهیم و نحوه ی استخراج این ویژگیها را نمایان می کنیم. در مرحله ی نهایی نحوه ی یادگیری مدل هوش مصنوعی و پیش بینی عمر باقی مانده ی دستگاهها را بر اساس این ویژگیها شرح می دهیم. در شکل -1، قالب بسته ی هوش مصنوعی توسعه داده شده برای کارگزار اصلی را مشاهده می کنید که در این فصل به توضیح بخش های مختلف آن می پردازیم.

شکل ۵-۱: ساختار کلی بستهی هوش مصنوعی

-0 توضیح مسئله

با توجه به اینکه سیستم یادگیری ماشین بر اساس اطلاعات حسگرهای لرزش عمل می کند، برای داشتن کمترین خطا در عملیات پیشبینی باید فرضیاتی را پیش از طراحی و پیاده سازی سیستم در نظر داشته باشیم. اولاً نمونه های بدست آمده برای حسگرهای متفاوت بازه های زمانی مختلف را در بر می گیرند و همگن نیستند. ثانیاً این داده های دارای انحرافاتی در اندازه گیری بدلیل وجود گرانش یا خرابی حسگر هستند. ثالثاً وضعیت ابتدایی هر یک از گرههایی که می خواهیم اطلاعات لرزش آنها را جمع آوری و تحلیل کنیم یکی نیستند [۴]. با توجه به نکاتی که مطرح کردیم، پیاده کردن یک سیستم پیش پردازش و است خراج کننده ی ویژگیهای مناسب، الزامی است.

در جدول $^{-4}$ توضیحات نشانه گذاری داده ی مربوط به این مسئله را میبینیم. همچنین در جهت مشخص کردن محدوده ی کاری این مسئله، از سه برچسب که در جدول $^{-4}$ مشخص شدهاند، برای

 $^{^{1}}$ Preprocess

جدول ۵-۱: توضیحات نشانه گذاری دادهها

نشانه	توضيحات
N	تعداد کل گرهها
M	تعداد کل اندازهگیریها
K	تعداد کل نمونههای یک اندازهگیری
n	گره n ام
m	اندازه گیری m ام
k	نمونهی k ام یک اندازهگیری
a_{nmk}	بردار سهبعدی مربوط به اندازهگیری لرزش
a_{nm}^l	$l \in \{x,y,z\}$ بردار k بعدی مربوط به لرزش در محور

جدول ۵-۲: برچسبهای استفادهشده برای تعیین وضعیت دستگاهها

برچسب	توضيحات
A	دستگاههای نو که تازه تولید شدهاند و آماده استفادهاند
B, C	دستگاههایی که نو نیستند ولی هنوز مشغول کارکردن هستند
D	دستگاههایی خراب شدهاند یا در حال خرابیاند

تعیین کردن وضعیت گرههای موجود استفاده می کنیم.

۵-۲ پیشیردازش

این بخش وظیفه دارد قبل از انجام تحلیل داده، در ابتدا انحرافات و دادههای پرت^۲ را از دادهی خام جدا کرده و دادهی قابل پردازش را به لایهی بعد که لایهی استخراج ویژگی است تحویل دهد. در نهایت خروجی بخش پیشپردازنده، ویژگیهایی هستند که دستگاه یادگیری ماشین با تحلیل و بررسی آنها عملیات یادگیری و پیشبینی را انجام خواهد داد.

۵-۲-۵ از بین بردن انحرافات

حسگرهای کمهزینه MEMS ،که دادههای جمعآوریشده برای این پروژه توسط این نوع از حسگرها تأمین شده است، غالباً با گذشت زمان دچار انحرافاتی در اندازه گیری خواهند شد که منجر به اضافه یا کم شدن یک مقدار شتاب غیر صفر در اندازه گیریهایشان خواهد شد. از طرفی وجود گرانش، تاثیراتی روی اندازه گیریها خواهد داشت و موجب ایجاد انحرافاتی رو به بالا یا پایین در این مقادیر خواهد شد[۴].

²Outlier Data

برای از بین بردن این مشکل همانطور که در برابری (۱-۵) آورده شده است [75]، از هنجارکردن داده برای از بین بردن این مشکل همانطور که در برابری شده در هر کدام از سه محور از مقادیر اندازه گیری شده است. \hat{a}_{nm}^l نماد ماتریس هنجار شده است.

$$\hat{a}_{nm}^{l} = a_{nm}^{l} - \sum_{k=1}^{K} \frac{a_{nmk}^{l}}{K}$$
 (1-2)

۵-۲-۵ از بین بردن دادههای پرت

در سیستم طراحی شده برای جمع آوری اطلاعات، ممکن است که تعدادی از حسگرها دچار مشکل شده باشند و داده ای که تحویل دروازه می دهند دقیق و در راستای داده های از قبل جمع آوری شده نباشد. به طور کلی، پایدار بودن میانگین شتاب دریافت شده از هر اندازه گیری، معیار خوبی برای تشخیص صحت و درستی اطلاعات جمع آوری شده است [۴]. به عبارتی دیگر، میانگین لرزشهای اندازه گرفته شده نباید به طور ناگهانی بالا یا پایین روند و باید در همان حدود اندازه گیری های قبل باشند. برای جدا کردن این داده ها که اصطلاحا به آنها داده های پرت می گوییم، پیش از شروع یادگیری مدل، ابتدا میانگین شتاب جمع آوری شده برای هر اندازه گیری موجود را در هر سه بعد حساب کرده و سپس با کمک یک الگوریتم خوشه بندی ۴، این داده ها را جدا می کنیم.

برای انجام عملیات تشخیص دادههای پرت، از الگوریتم خوشهبندی میانگین تغییر $^{\alpha}$ استفاده کردهایم که الگوریتمی بر اساس تخمین تراکم هسته 7 میباشد. در شکل $^{-1}$ [۲۷] نمونهای از یک الگوریتم خوشهبندی تراکممحور آورده شده است. روند کار این الگوریتم بدین صورت است که به ازای ورودی به صورت نقاط و پارامتر ورودی پهنای باند 7 ، الگوریتم به طور مکرر هر نقطه داده را به نزدیکترین مرکز خوشه اختصاص میدهد و جهت نزدیکترین مرکز خوشه بر اساس جایی که اکثر نقاط نزدیک در آن قرار دارند تعیین میشود. در هر بار تکرار، هر نقطه داده به جایی که بیشترین نقاط در آن قرار دارد، نزدیکتر میشود، که در نهایت به مرکز خوشه منجر خواهد شد. هنگامی که الگوریتم متوقف میشود، هر نقطه به یک خوشه اختصاص داده میشود. همانطور که گفتهشد، این الگوریتم بغیر از پهنای باند به پارامتر دیگری نیاز ندارد. این امر سبب میشود که مواردی همانند تعداد و مراکز هر خوشه، توسط خود الگوریتم دیگری نیاز ندارد. این امر سبب میشود که مواردی همانند تعداد و مراکز هر خوشه، توسط خود الگوریتم

³Normalizing

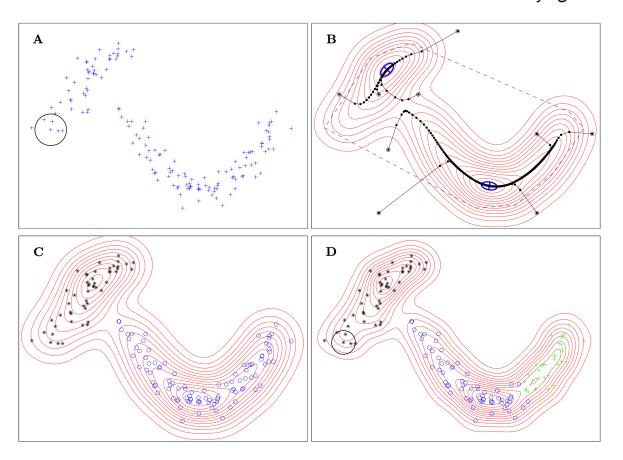
⁴Clustering

⁵Mean Shift

⁶Kernel Density Estimate

⁷Bandwidth

مشخص شوند [۲۷].

شکل ۵–۲: روند خوشهبندی یک الگوریتم تراکممحور [۲۷]

نحوه ی استفاده از این الگوریتم در این مسئله بدین گونه است که پیش از عملیات استخراج ویژگیها و یادگیری ماشین، میانگین مقادیر لرزش در هر سه بعد برای هر اندازه گیری محاسبه می شود. این مقادیر نباید خیلی با هم اختلاف داشته باشند. برای تشخیص داده های پرت، خوشه بندی میانگین تغییر سه بعدی استفاده می کنیم و در نهایت داده هایی که در خوشه ی اقلیت قرار دارند را برای محاسبات و یادگیری ماشین در نظر نمی گیریم [۴]. برای پیاده سازی این الگوریتم کلاس Mean Shift Clustering یادگیری ماشین در نظر نمی گیریم است. این کلاس از کلاس از کلاس از کلاس کا در فایل در نابخانه ی در فایل در فایل در می کند.

$\Delta - Y - \Delta$ استخراج ویژگیها

تا اینجای کار، اثرهای انحرافات ممکن را از بین بردیم و دادههای پرت را از میان کل دادهها جدا کردیم. از آنجا که داده خام لرزش گرههای موجود در شبکه ی اشیاء، در دامنه ی زمانی بوده و حالت شروع به کار و وضعیت فعلی هر کدام از آنها در حال حاضر با همدیگر متفاوت است، نیازمند آنیم که از این دادههای خام، ویژگیهایی مناسب را جهت انجام تحلیل و یادگیری ماشین، استخراج کنیم؛ برای این منظور بردن دادههای موجود در دامنه زمانی به دامنه ی فرکانسی با کمک تبدیل فوریه 9 ، شروع خوبی است.

ویژگی (Root Mean Square (RMS)

ویژگی مربع میانگین ریشه یا به اختصار RMS تنها بزرگی اندازه ی لرزشهای اندازه گرفتهشده را نمایان می کند و برای بردارهای لرزش هر اندازه گیری منسوب به هر دستگاه اینترنت اشیاء موجود، به صورت برابری ((-7)) محاسبه می شود. در شکل (-7) مقادیر محاسبه شده ی این ویژگی را برای همه ی اندازه گیری های یک گره موجود حساب کرده ایم. محور افقی شناسه ی هر یک از اندازه گیری ها می باشد.

$$r_{nm}^{l} = \frac{1}{\sqrt{K}} ||a_{nm}^{l}||$$

$$r_{nm}^{2} = \sum_{l \in \{x, y, z\}} (r_{nm}^{l})^{2}$$
(Y- Δ)

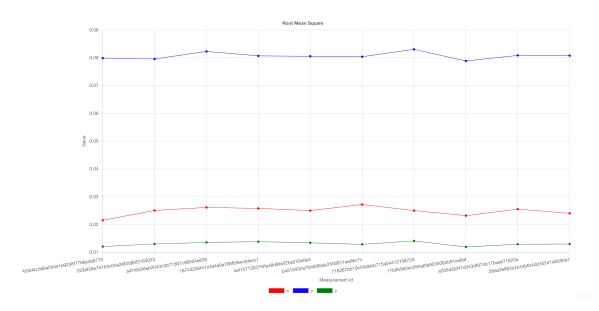
همانطور که گفتهشد این ویژگی اطلاعات زیادی را در اختیار ما قرار نمی دهد. نکته ی قابل توجه دیگر در مورد این ویژگی این است که مقادیر بدست آمده در این ویژگی منسوب به دامنه ی زمانی می باشد و با توجه به مسئله ی کنونی، این ویژگی کاربردی در تحلیل اطلاعات لرزش برای ما نخواهد داشت.

ویژگی (PSD) ویژگی

ویژگی چگالی طیفی توان یا PSD به ما در یافتن مشخصههای مبهم موجود در ویژگیهای مربوط به دامنه کمک می کند. با ضرب ماتریسی سیگنال لرزش اندازه گرفته شده در بعد زمان در یک

⁸Time Domain

⁹Fourier Transform

شکل ۵-۳: مقادیر ویژگی مربع میانگین ریشه برای همهی اندازه گیریهای یک گره

ماتریس تبدیل کسینوسی گسسته ۱۰ به ابعاد $K \times K$ میتوان بردار ویژگی سیگنال مربوطه را در حوزهی فرکانس بدست آورد. در برابری (۳-۵) طرز محاسبه یاین ویژگی را مشاهده می کنیم. نکته ی قابل توجه در این قسمت این است که بنابر قضیه ی پارسوال ۱۱، برابری $(r_{nm}^l)^2 = \sum_{k=1}^K s_{nmk}^l$ برقرار می باشد.

$$\begin{split} s_{nm}^l &= \frac{1}{2K} (a_{nm}^l \times W_K)^2 \\ s_{nm} &= \sum_{l \in \{x,y,z\}} s_{nm}^l \end{split} \tag{\Upsilon-\Delta}$$

پس از این مرحله باید توجه کرد که ویژگی چگالی طیفی توان، یک ویژگی با ابعاد بالا (به اندازه ی پس از این مرحله باید توجه کرد که ویژگی چگالی طیفی توان، یک ویژگی با ابعاد بالا (به اندازه تعداد نمونهها در یک اندازه گیری که در مسئله ی ما این عدد برابر با ۶۰ میباشد) است که معمولا در هنگام محاسبات (s^Ts) منجر به ایجاد ماتریس منفرد t^{17} خواهد شد و در نتیجه برای مسائل رگرسیون دچار مشکل خواهیم شد. از طرف دیگر، این ویژگی به دلیل نوسانات تصادفی زیاد در دامنه آنها در فرکانس به دلیل انحراف اندازه گیری ذاتی در سنسور MEMS غیرقابل اتکا است.

¹⁰Discrete Cosine Transform (DCT)

 $^{^{11}}$ Parseval's Theorem

¹²Singular Matrix

ویژگی Harmonic Peaks Feature

برای رفع این مشکلات، ویژگی قلههای موزون را معرفی می کنیم. برای هر اندازه گیری با ۶۰ نمونه، این ویژگی عبارت است از ۲۰ تا از بیشترین مقادیر ویژگی PSD به همراه فرکانسهای متناظر با آنها. به عبارت دیگر، این ویژگی به صورت $p_m = \{(f_{mk}, p_{mk})\}_{k=1,\dots,n_p}$ تعریف می شود که $p_m = \{(f_{mk}, p_{mk})\}_{k=1,\dots,n_p}$ برابر با ۲۰ است.

برای استخراج ویژگی قلههای موزون، باید دو مرحله را طی کنیم.

• از بین بردن اثر انحرافات در اندازه گیریهای ویژگی PSD با استفاده از عملیات پیچیدگی ۱۳ با پنجره ی هان ۱۴ که در برابری (۴-۵) آورده شده است(در این برابری، n_h اندازه ی پنچره است که در مسئله ی ما ۱۶ انتخاب شده است). پس از انجام این عملیات، سیگنال ویژگیها هموار ۱۵ می شود و از این پس می توان عملیات جست وجو برای بیشترین مقادیر را شروع کرد.

$$w_h(n) = 0.5(1 - \cos\frac{2\pi n}{n_h - 1})$$
 (4-5)

• پیدا کردن ۲۰ تا از بیشترین مقادیر ویژگیهای هموارشده از طریق شناسایی نقاطی که مشتق اول سیگنال در آنها از مثبت به منفی، تغییر علامت میدهد

در شکل ۵-۴ مقادیر ویژگی چگالی طیفی توان و ۲۰ تا از بیشترین قلههای موزون را برای یکی از اندازه گیریهای منسوب به یک گره، نمایش دادهایم.

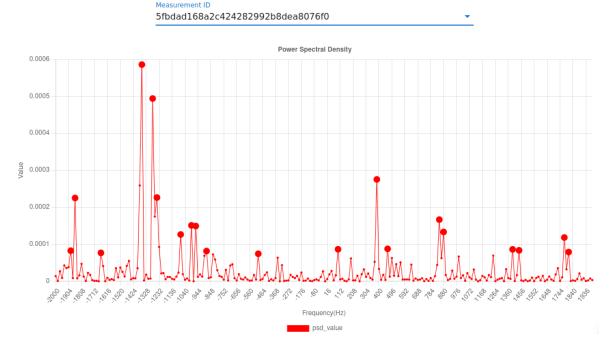
۵-۳ نحوهی یادگیری مدل

پس از استخراج ویژگیها مناسب، نیازمند آنیم که با تحلیل این ویژگیها به آموزش مدل بپردازیم. برای رسیدن به این مهم باید ابتدا روش مناسبی را برای مقایسهی کمّی بین ویژگیهای مختلف پیدا کرد.

¹³Convolution

¹⁴Hann Window

 $^{^{15}}$ Smooth

شکل ۵-۴: مقادیر ویژگی چگالی طیفی توان و قلههای موزون برای یک اندازه گیری از یک گره

۵-۳-۵ محاسبهی مشابهت بین وضعیت دستگاهها

در این مرحله، برای مشخص کردن میزان تفاوت بین دو ویژگی قلههای موزون p_i و p_i الگوریتم ۱ را ارائه میدهیم. لازم به ذکر است که خروجی الگوریتم، D_{ij} میزان عددی تفاوت بین ویژگیها است و هرچه این عدد از صفر دورتر باشد، ویژگیها متفاوت تر هستند [۴].

۵-۳-۸ پیاده کردن مدل

پس از طراحی الگوریتم ۱ تحلیل ویژگیهای بدست آمده برای هر اندازه گیری را شروع می کنیم. نکته ی قابل توجه در این الگوریتم این است که این رویه، میزان جریمه ی بیشتری را برای مقادیر بیشینه در فرکانسهای بالاتر در نظر می گیرد و این دقیقا همان چیزی است که به ما در شناسایی دستگاههای با کارکرد غیر عادی کمک می کند. از آنجا که این نوع دستگاهها در فرکانسهای بالاتر دچار انحرافات شدیدی هستند. در مقابل، دستگاههای با کارکرد عادی دارای مقادیر بیشینه ی بیشتر در فرکانسهای یایین تر هستند.

با یک فرض پایه، توضیح نحوه ی یادگیری مدل را شروع می کنیم و آن این است که کلیه ی دستگاه ها به مرور زمان و با کار بیشتر، از حالت نویی دور می شوند. به عبارت دیگر، با گذشت زمان، هر دستگاه از وضعیت دستگاه تازه و آماده به کار دور تر می شود. برای این منظور، پارامتر D_a را برای تحلیل دستگاه ها

الگوریتم ۱ تشخیص کمّی میزان تفاوت دو ویژگی

```
Require: p_{max} \leftarrow max(p_n, p_m), f_{max} \leftarrow max(f_n, f_m) \ \forall (p_n, f_n) \in p_i, \forall (p_m, f_m) \in p_i
Ensure: n_h = 16, n_p = 20
   sum \leftarrow 0, cnt \leftarrow 0
   p_n \leftarrow p_n/p_{max}, f_n \leftarrow f_n/f_{max}, \forall (p_n, f_n) \in p_i
   p_m \leftarrow p_m/p_{max}, f_m \leftarrow f_m/f_{max}, \forall (p_m, f_m) \in p_j
   queue_i \leftarrow copy(p_i)
   queue_i \leftarrow copy(p_i)
   while queue_i is not empty do
         (f_i, p_i) \leftarrow queue_i.pop()
        f* \leftarrow \text{do binary search for } f_i \text{ in } [f_{i1}...f_{i20}]
        if |f_i - f_{j*}| \times f_{max} < n_h then
              (f_{i*}, p_{i*}) \leftarrow queue_i.pop(f_{i*})
              dist \leftarrow dist + ||(f_i, p_i) - (f_{i*}, p_{i*})||
        else
              dist \leftarrow \|(f_i, p_i)\|
        end if
         sum \leftarrow sum + dist
         cnt \leftarrow cnt + 1
   end while
   D_{ij} \leftarrow (sum + \sum_{k=1}^{20} p_{jk})/(cnt + len(p_j))
```

معرفی می کنیم که عبارت است از میزان متفاوت بودن دستگاه مورد نظر با یک دستگاه نو (کلاس کاری A در جدول A-۲). تا زمانیکه هیچ نگهداری ای برای دستگاه صورت نگیرد، A به مرور زمان به صورت یکنواخت افزایش می یابد.

RANSAC الگوريتم

برای یادگیری این مدل خطی و پیشبینی زمان سرویس دستگاهها از رویکرد اجماع نمونه ی تصادفی ۱۶ یا به اختصار RANSAC استفاده می کنیم. این الگوریتم، به صورت بازگشتی، مدل خطیای بر اساس دادههای آموزشی درست می کند و نکته ی قابل توجه این الگوریتم این است که توانایی تشخیص و در نظر نگرفتن دادههای پرت را دارد و از این رو بسیار مناسب استفاده در این مسئله است. به طور کلی روند ایجاد مدل در این الگوریتم به صورت زیر است [۲۸]:

۱. به صورت تصادفی حداقل تعداد نقاط لازم، برای پیداکردن پارامترهای مدل مشخص می شود.

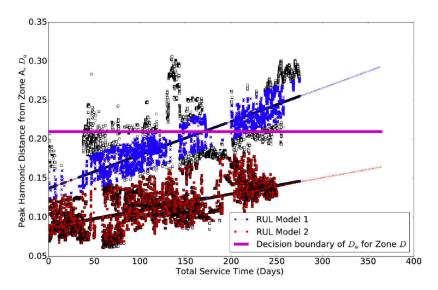
۲. پارامترهای مدل بدست آورده میشوند.

¹⁶RANdom SAmple Consensus (RANSAC)

- ۳. از میان کل نقاط، تعداد نقاطی که با میزان تحمل از قبل تعیین شده ϵ شامل مدل هستند، حساب می شوند.
- ۴. اگر نسبت نقاط مشمول در مدل به تعداد کل نقاط از یک مقدار از پیش تعیین شده ی au بیشتر شد، پارامترهای مدل دوباره با کمک نقاط مشمول حدس زده می شوند و الگوریتم پایان می یابد.
 - ۵. در غیر این صورت، مرحله ی ۱ تا γ تا حداکثر N بار تکرار می شود.

جهت پیشبینی میزان عمر مفید باقی مانده، الگوریتم ما ابتدا آستانه ی D_a را برای دو کلاس کاری جهت پیشبینی میزان عمر مفید باقی مانده، الگوریتم ما ابتدا آستانه در طبقه بندی دستگاههای B,C این دو کلاس مشخص می شود. پس از تعیین این آستانه، الگوریتم با بررسی مدل خطی بدست آمده از RANSAC، میزان عمر مفید دستگاه مربوطه را خروجی می دهد.

در شکل -0[*] دو مدل برای پیشبینی میزان عمر مفید باقی مانده، آموزش داده شده است. محور افقی زمان اندازه گیری ها بر حسب روز و محور عمودی فاصله ی ویژ گی های دستگاه ها با ویژ گی دستگاه های سالم به کلاس سالم و نو است. همچنین خط بنفشرنگ، آستانه ی ورود دستگاه از کلاس دستگاه های سالم به کلاس دستگاه های معیوب می باشد (این مقدار آستانه در شکل برابر با 01 است). برای پیشبینی عمر باقی مانده ی هر دستگاه ابتدا میزان تعلق مقادیر 02 برای آن دستگاه در دو مدل محاسبه می شود. سپس این حد آستانه با مدلی که دستگاه بیشترین تعلق را به آن دارد تلاقی داده می شود. در نهایت فاصله ی زمان اندازه گیری با نقطه ی تلاقی، برابر با عمر مفید باقی مانده ی دستگاه مورد نظر بر حسب روز است.

شکل ۵–۵: دو مدل یادگیری ماشین برای مسئلهی پیشبینی میزان عمر مفید باقیمانده[۴]

۵-۴ جمع بندی و نتیجه گیری

این بخش به طور دقیق روند یادگیری ماشین از اطلاعات لرزش گرهها را نشان داد. مشخص شد که دادههای جمعآوری شده ابتدا به کمک پیشپردازنده که شامل هنجارکننده، تشخیص دهندهی دادهی پرت و استخراج کننده ی ویژگیهای آماده پردازش است، پالایش شده و سپس تحویل واحد یادگیری ماشین میشود. در این مرحله این واحد ابتدا با هموار کردن و سپس با انتخاب کردن ۲۰ تا از بیشترین مقادیر موزون ویژگی PSD برای هر اندازه گیری، اقدام به محاسبهی میزان شباهت این اندازه گیریها به اندازه گیریهای یک دستگاه سالم می کند و بنا به میزان شباهت یا تفاوت با آن، پیشبینی مربوط به طول عمر باقی مانده ی گره را خروجی خواهد داد.

فصل ششم چالشها و محدودیتها در این فصل کوتاه، ابتدا چالشهایی که در مسیر توسعه ی سیستم نگهداری پیشبینانه به آنها برخوردیم را عنوان می کنیم. در قسمت بعد، محدودیتهایی که خواهناخواه بر روند تکمیل پروژه تاثیراتی گذاشتند را بیان می کنیم.

۱–۶ چالشها

در مراحل مختلف این پروژه، چالشهایی سر راه ما قرار گرفتند که برای رفع هر کدام تدابیری اندیشیدیم. در این قسمت به تعدادی از این موارد اشاره می کنیم و روش حل هر کدام را توضیح می دهیم.

- اوّلین مورد انتخاب روش مناسب استقرار سیستم یادگیری ماشین بود. همانطور که در فصل سوم توضیح دادیم، روشهای مختلفی برای استقرار مدلهای یادگیری ماشین وجود دارند که بنا به انتخاب هر کدام، نحوه ی شروع یادگیری، نحوه ی ذخیره و ارسال نتایج پیشبینی و روش بروزرسانی مدل یادگیری ماشین متفاوت است. این مورد باید حتما پیش از شروع توسعه ی مدل یادگیری ماشین مشخص می شد تا برای مواردی که بیان شد، بهترین روش را برگزینیم.
- نحوه ی هموار کردن و استفاده از پارامترهای مناسب پنجره ی هان نیز یکی از موارد چالشبرانگیز دیگر بود. این پارامترها باید با توجه به تعداد نمونههای موجود در یک اندازه گیری طوری انتخاب شود که سیگنال خیلی هموار نشود به نحوی که ویژگی ذاتی خود را از دست بدهد. با انتخاب حالتهای مختلف، مناسب ترین گزینه انتخاب شد.
- پیادهسازی الگوریتم مقایسه ی بین ویژگیها یکی از مسائل دشوار بود. زیرا باید هنگام پیادهسازی به ماهیت سیگنال ویژگی PSD و همچنین آهنگ لرزش دستگاهها توجه می شد و بر این اساس، الگوریتمی پیشنهاد می شد تا به درست ترین نحو ممکن اختلاف بین ویژگیها را شناسایی کند.

۲-۶ محدودیتها

یکی از بزرگترین محدودیتها در طی انجام این پروژه نبود مجموعه ی داده ی مناسب و برچسبدار برای استفاده ی مدل یادگیری ماشین بود. از آنجا که مسئله ی پیش بینی عمر مفید باقی مانده ی هر دستگاه هم یک مسئله ی طبقه بندی (باید کلاس کاری دستگاه مشخص شود) و هم یک مسئله ی رگرسیون (عمر باقی مانده ی دستگاه باید مشخص شود) می باشد، نیاز مند دو مجموعه داده ی کامل برچسبدار بودیم که

فراهم نشد. یکی از مهم ترین دلایلی که مجموعه داده ی آماده برای این نوع مسئله در دسترس عموم قرار ندارد این است که اکثر پروژههایی که در این باب انجام شدهاند صنعتی بوده و رویکرد هر کدام و نحوه ی طبقه بندی و پارامترهای دخیل (لرزش، دما، رطوبت، صدا، ارتفاع از سطح دریا) در تحلیل داده برای هر کدام متفاوت است.

فصل هفتم جمع بندی، نتیجه گیری و پیشنهادات

- ۱-۷ جمع بندی و نتیجه گیری
 - ۲–۷ پیشنهادات

منابع و مراجع

- [1] Zhao, Jingyi, Gao, Chunhai, and Tang, Tao. A review of sustainable maintenance strategies for single component and multicomponent equipment. Sustainability, 14(5):2992, 2022.
- [2] Ran, Yongyi, Zhou, Xin, Lin, Pengfeng, Wen, Yonggang, and Deng, Ruilong. A survey of predictive maintenance: Systems, purposes and approaches. arXiv preprint arXiv:1912.07383, 2019.
- [3] Zonta, Tiago, Da Costa, Cristiano André, da Rosa Righi, Rodrigo, de Lima, Miromar Jose, da Trindade, Eduardo Silveira, and Li, Guann Pyng. Predictive maintenance in the industry 4.0: A systematic literature review. Computers & Industrial Engineering, 150:106889, 2020.
- [4] Jung, Deokwoo, Zhang, Zhenjie, and Winslett, Marianne. Vibration analysis for iot enabled predictive maintenance. in 2017 ieee 33rd international conference on data engineering (icde), pp. 1271–1282. IEEE, 2017.
- [5] Tinga, Tiedo. Application of physical failure models to enable usage and load based maintenance. Reliability engineering & system safety, 95(10):1061–1075, 2010.
- [6] Wu, Sze-jung, Gebraeel, Nagi, Lawley, Mark A, and Yih, Yuehwern. A neural network integrated decision support system for condition-based optimal predic-

- tive maintenance policy. *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics-*Part A: Systems and Humans, 37(2):226–236, 2007.
- [7] Kaiser, Kevin A and Gebraeel, Nagi Z. Predictive maintenance management using sensor-based degradation models. *IEEE Transactions on Systems, Man, and Cybernetics-Part A: Systems and Humans*, 39(4):840–849, 2009.
- [8] Van Rossum, Guido et al. Python programming language. in *USENIX annual technical conference*, vol. 41, pp. 1–36. Santa Clara, CA, 2007.
- [9] Srinath, KR. Python-the fastest growing programming language. *International Research Journal of Engineering and Technology*, 4(12):354–357, 2017.
- [10] Sharma, Akshansh, Khan, Firoj, Sharma, Deepak, Gupta, Sunil, and Student, FY. Python: the programming language of future. Int. J. Innovative Res. Technol, 6(2):115–118, 2020.
- [11] FastAPI fastapi.tiangolo.com. https://fastapi.tiangolo.com/. [Accessed 07-Apr-2023].
- [12] Van Der Walt, Stefan, Colbert, S Chris, and Varoquaux, Gael. The numpy array: a structure for efficient numerical computation. *Computing in science & engineering*, 13(2):22–30, 2011.
- [13] Harris, Charles R, Millman, K Jarrod, Van Der Walt, Stéfan J, Gommers, Ralf, Virtanen, Pauli, Cournapeau, David, Wieser, Eric, Taylor, Julian, Berg, Sebastian, Smith, Nathaniel J, et al. Array programming with numpy. *Nature*, 585(7825):357–362, 2020.
- [14] Hao, Jiangang and Ho, Tin Kam. Machine learning made easy: a review of scikit-learn package in python programming language. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 44(3):348–361, 2019.

- [15] Kramer, Oliver and Kramer, Oliver. Scikit-learn. *Machine learning for evolution strategies*, pp. 45–53, 2016.
- [16] Jatana, Nishtha, Puri, Sahil, Ahuja, Mehak, Kathuria, Ishita, and Gosain, Dishant. A survey and comparison of relational and non-relational database. International Journal of Engineering Research & Technology, 1(6):1–5, 2012.
- [17] Group, PostgreSQL Global Development. PostgreSQL postgresql.org. https://www.postgresql.org/. [Accessed 12-Apr-2023].
- [18] Anderson, Charles. Docker [software engineering]. *Ieee Software*, 32(3):102–c3, 2015.
- [19] Docker overview docs.docker.com. https://docs.docker.com/get-started/overview/. [Accessed 12-Apr-2023].
- [20] Yadav, Anuj Kumar, Garg, ML, and Ritika. Docker containers versus virtual machine-based virtualization. in *Emerging Technologies in Data Mining and Information Security: Proceedings of IEMIS 2018, Volume 3*, pp. 141–150. Springer, 2019.
- [21] Youssef, Ahmed E. Exploring cloud computing services and applications. *Journal of Emerging Trends in Computing and Information Sciences*, 3(6):838–847, 2012.
- [22] Serrano, Nicolas, Gallardo, Gorka, and Hernantes, Josune. Infrastructure as a service and cloud technologies. *IEEE Software*, 32(2):30–36, 2015.
- [23] Deploying your Machine Learning models | Kaggle kaggle.com. https://www.kaggle.com/discussions/getting-started/382794. [Accessed 03-Apr-2023].

- [24] Singh, Pramod. Deploy machine learning models to production. *Cham, Switzer-land: Springer*, 2021.
- [25] Pacheco, Fannia, Exposito, Ernesto, Gineste, Mathieu, Baudoin, Cedric, and Aguilar, Jose. Towards the deployment of machine learning solutions in network traffic classification: A systematic survey. *IEEE Communications Surveys & Tutorials*, 21(2):1988–2014, 2018.
- [26] García, Salvador, Luengo, Julián, and Herrera, Francisco. Data preprocessing in data mining, vol. 72. Springer, 2015.
- [27] Carreira-Perpinán, Miguel A. A review of mean-shift algorithms for clustering. arXiv preprint arXiv:1503.00687, 2015.
- [28] Derpanis, Konstantinos G. Overview of the ransac algorithm. Image Rochester NY, 4(1):2-3, 2010.

پیوست

موضوعات مرتبط با متن گزارش پایان نامه که در یکی از گروههای زیر قرار میگیرد، در بخش پیوستها آورده شوند:

- ۱. اثبات های ریاضی یا عملیات ریاضی طولانی.
- ۲. داده و اطلاعات نمونه (های) مورد مطالعه (Case Study) چنانچه طولانی باشد.
 - ۳. نتایج کارهای دیگران چنانچه نیاز به تفصیل باشد.
- ۴. مجموعه تعاریف متغیرها و پارامترها، چنانچه طولانی بوده و در متن به انجام نرسیده باشد.

کد میپل

```
with(DifferentialGeometry):
with(Tensor):
DGsetup([x, y, z], M)
frame name: M
a := evalDG(D_x)
D_x
b := evalDG(-2 y z D_x+2 x D_y/z^3-D_z/z^2)
```

Abstract

This page is accurate translation from Persian abstract into English.

Key Words:

Predictive Maintenance, Vibration Analysis, Machine Learning, Internet of Things

Amirkabir University of Technology (Tehran Polytechnic)

Department of Computer Engineering

B. Sc. Thesis

IoT-Enabled Predictive Maintenance System Based on Vibration Analysis

Author

Arian Boukani

Supervisor

Dr. Hamidreza Zarandi

July 2023